

Neka prava na ovaj tekst su zadržana i nalaze se pod [Creative Commons licencom](#).

BIZNIS PLAN !!

Tekst koji sam napisala nalazi se pod [Creative Commons licencom](#). Što znači da slobodno možete da ga preuzete, kopirate i objavljujete pod **USLOVOM** da ne menjate tekst, ne zarađujete novac od toga i da uvek navedete moje ime.

Created by Sandra Jakovljević
Adresa: Atinska 56, 34000 Kragujevac, fik.tel. 034/ 341-119 mob.tel. 062/ 344-699

E mail: sandrajakovljevic@gmail.com
<http://blog.sandrajakovljevic.com>

UVOD

Dobrodošli !!

Ovo je moja priča pripreme biznis plana!!

Pokušaću da napišem šta Vam sve treba za Vaš biznis plan!!

UKRATKO

Created by Sandra Jakovljević

Adresa: Atinska 56, 34000 Kragujevac, fik.tel. 034/ 341-119 mob.tel. 062/ 344-699

E mail: sandrajakovljevic@gmail.com

<http://blog.sandrajakovljevic.com>

OSNOVE BIZNIS PLANA – POSLOVNOG PLANA

Dobro napisan poslovni plan u potpunosti prikazuje:

1. svrhu,
2. ciljeve,
3. tržište,
4. strukturu menadžmenta,
5. iskustvo i finansijsko zdravlje biznisa.

Kada pišete poslovni plan imajte na umu da onaj ko ga čita „traži“ svoj interes u njemu ili finansijsku opravdanost.

KO ĆE ČITATI VAŠ BUSINESS PLAN?

Vaš poslovni plan mogu čitati različite organizacije/pojedinci:

- potencijalni investitori (kompanije, investitori u poslovne poduhvate)
- kreditne agencije (banke, ostali komercijalni kreditori)
- vladine ustanove za podršku biznisu (EU/EC, agencije Svetske banke itd)
- donatori (internacionalne NVO ili fondacije)
- pojedinci zainteresovani za pridruživanje biznisu (potencijalni menadžeri, savetnici, konsultanti itd)
- “interni” čitaoci: novi zaposleni ili pojedinci

Created by Sandra Jakovljević

Adresa: Atinska 56, 34000 Kragujevac, fik.tel. 034/ 341-119 mob.tel. 062/ 344-699

E mail: sandrajakovljevic@gmail.com

<http://blog.sandrajakovljevic.com>

SAVETI ZA PRIPREMU PLANA

Vreme

Budite spremni da potrošite puno vremena radeći na poslovnom planu. Početno razvijanje plana će zahtevati značajnu količinu istraživanja, brainstorminga, i diskusije sa vašim poslovnim partnerima ili savetnicima. Važno je zapamtiti i da poslovni plan nikada ne možete završiti, i da ćete ga stalno dopunjavati. Možda ćete trebati da “skrojite” različite verzije za različite potencijalne investitore. Kada počnete da pripremate vaš prvi nacrt, **nemojte se obeshrabriti.** Najvažniji cilj je da počnete prenositi ideje, misli i činjenice na papir, što će vam dozvoliti da vidite kako poslovni plan i biznis počinju dobijati oblik. I nekada je bitnije početi da radite bilo šta i pisati bilo šta nego sedeti i ne raditi ništa.

Dužina

Nema “zlatnog pravila” za dužinu poslovnog plana. Ne trebate previše razmišljati o broju stranica – cilj poslovnog plana treba biti da sadrži sve potrebne i relevantne informacije u što je moguće manje stranica.

Budite **koncizni** i **kompletni.**

Created by Sandra Jakovljević

Adresa: Atinska 56, 34000 Kragujevac, fik.tel. 034/ 341-119 mob.tel. 062/ 344-699

E mail: sandrajakovljevic@gmail.com

<http://blog.sandrajakovljevic.com>

Sredstva za istraživanje

Nije dovoljno samo da imate dobru ideju za biznis – morate biti sposobni da sprovedete istraživanje potrebno da bi se dokazalo da vaša poslovna ideja može biti uspešna. I morate imati motiv jak u sebi. Nikada nemojte reći „ja znam“ jer uvek postoji nešto novo što se ne zna i budite spremni da pravite studijska istraživanja i da za vašu ideju koju želite da sprovedete u biznis potrošite sate, dane, mesece rada i istraživanja.

Vodite računa **ko su Vaši izvori informacija** i da li je osoba koja Vam je dala informaciju **kompetentna** za to. Izvori relevantnih informacija mogu biti različiti u zavisnosti od vrste biznisa kojim se bavite, postoje neki opšti izvori informacija i tehnike koje ćete uskoro početi da koristite. Neki primeri su:

- privredni izveštaji
- istraživanje (formalno i neformalno)
- generalni ekonomski podaci
- vodiči poslovnog planiranja i istraživanja na Internetu
- životno iskustvo itd.

Budite spremni da razgovarate sa mnogo ljudi i da puno čitate tokom istraživanja za poslovni plan. Kada istražujete, pitajte se **“Šta treba da znam da bih ubedila/o druge ljude da je ovo dobra ideja?”**

Created by Sandra Jakovljević

Adresa: Atinska 56, 34000 Kragujevac, fik.tel. 034/ 341-119 mob.tel. 062/ 344-699

E mail: sandrajakovljevic@gmail.com

<http://blog.sandrajakovljevic.com>

Stil pisanja poslovnog plana

Poslovni plan će ispričati priču o vašem biznisu, idejama i viziji. Trebate napisati poslovni plan tako da privuče pažnju čitaoca, da bi on postao oduševljen planom kao što ste vi.

Neki primeri slabih i jakih rečenica u okviru vašeg biznis plana

Slaba rečenica	Jaka rečenica
Menadžment tim želi da otvori nove prodavnice u regionu.	Menadžment tim je uvideo mogućnost za širenje poslovnih aktivnosti i otvoriće dodatne centre u nekoliko regiona širom zemlje.
“Sitsolutions ” bi želio da nađe dodatna sredstva za širenje biznisa.	“ Sitsolutions ” je uveren da će ova poslovna prilika ponuditi veliki potencijal za rast profita i traži investitore koji su zainteresovani da učestvuju u ovoj mogućnosti.
Mislimo da je dobro vreme da se započne ovaj posao jer niko drugi to ne radi.	Menadžment tim je istražio tržište i ustanovio da postoji velika potreba među lokalnim stanovništvom za našom uslugom. Trenutno nemamo konkurencije u ovom poslu i mi smo spremni da iskoristimo prednost kao prvi na ovom polju da bismo našu organizaciju napravili vodećom na tržištu.

Created by Sandra Jakovljević

Adresa: Atinska 56, 34000 Kragujevac, fik.tel. 034/ 341-119 mob.tel. 062/ 344-699

E mail: sandrajakovljevic@gmail.com

<http://blog.sandrajakovljevic.com>

**ŽELITE DA ZAPOČNETE USPEŠAN POSAO, SVOJ
BIZNIS.
MORATE ODGOVORITI NA OVA PITANJA**

1. Šta moja organizacija radi? (Ili šta će moja organizacija raditi?)

Ovo pitanje izgleda osnovno i očigledno, ali ipak je vrlo važno. Odgovor na ovo pitanje pruža razlog i opravdanje za postojanje organizacije.

Koja je svrha organizacije?

Šta ona nudi klijentima?

Kako organizacija doprinosi privredi i zajednici?

Da biste odgovorili na ova pitanja, prvo objasnite da li nudite proizvode ili usluge.

2. Zašto je mojoj organizaciji potreban poslovni plan?

Ovo pitanje i odgovor na njega će vam pomoći da identifikujete promene u poslovnom okruženju koje traže novi ili promenjeni pristup vašem poslu.

Vaš biznis može biti u jednom od sledećih stadijuma:

- potpuno novi biznis (“start-up”)
- širenje postojećeg biznisa
- preuzimanje drugog biznisa itd.

3. Koje je MOJE ciljno tržište?

Ko će kupovati vaše proizvode ili usluge?

I još važnije, **zašto** mislite da će vam oni dati svoj novac za ovu uslugu ili proizvod? Morate shvatiti, a čak i predvideti ponašanje

Created by Sandra Jakovljević

Adresa: Atinska 56, 34000 Kragujevac, fik.tel. 034/ 341-119 mob.tel. 062/ 344-699

E mail: sandrajakovljevic@gmail.com

<http://blog.sandrajakovljevic.com>

kupaca i njihove kupovne navike, tako da vaš biznis može odgovoriti na njihove potrebe.

4. Šta je moj poslovni cilj?

Objasnili ste namenu svog biznisa, poslovno okruženje koje se menja i ciljne korisnike. Sada razmislite o ciljevima organizacije za sledeću godinu. Budite realni – potencijalni investitori će imati pitanja ako pročitaju u poslovnom planu da se očekuje rast od 100 % u prvoj godini. Razmislite šta vaš menadžment tim može postići, uzimajući u obzir lokalno i regionalno poslovno okruženje i odredite **razuman cilj**.

Takođe ćete hteti da odredite ciljeve za sledećih 3 do 5 godina. Zapamtite da ovi ciljevi jesu vodilja, ali se mogu menjati. Poslovno okruženje je promenljivo, a i neki drugi faktori mogu voditi novim ciljevima.

5. Koje su glavne jake strane moje organizacije?

Treba postojati razlog zašto ste zainteresovani za određenu poslovnu priliku.

Pokušajte brainstorm metodom dobiti 3 ili 4 jake strane kojima vaš biznis može doprineti zajednici i privredi - tako ćete imati bolju predstavu o potencijalu organizacije i moći ćete jasno objasniti prednosti vašeg biznisa.

6. Koje su najveće slabosti moje organizacije?

Sada kada ste razmotrili jake strane vašeg biznisa, vrlo je važno da znate i slabosti. Spoznavanjem vaših slabosti počecete razmišljati o tome kako ih možete popraviti i poboljšati organizaciju.

Budite iskreni u razmišljanju kako da prevaziđete svoje slabosti.

Created by Sandra Jakovljević

Adresa: Atinska 56, 34000 Kragujevac, fik.tel. 034/ 341-119 mob.tel. 062/ 344-699

E mail: sandrajakovljevic@gmail.com

<http://blog.sandrajakovljevic.com>

7. Koji su glavni izazovi sa kojima će se moja organizacija suočiti?

Identifikovanje izazova sa kojima će se organizacija suočiti će pomoći da se razjasne faktori internog i eksternog okruženja, a koji će biti ključni za poslovno okruženje organizacije.

Identifikovanje izazova sa kojima će se organizacija suočiti se razlikuje od određivanja slabih strana organizacije. Slabe strane odražavaju interne karakteristike organizacije na koje se treba obratiti pažnja, dok izazovi mogu odražavati uslove u poslovnom okruženju na koje ne možete uticati, ali koji se mogu shvatiti i minimizirati.

Pokušajte odrediti izazove sa kojima će se vaša organizacija suočiti u sledećih 3 do 5 godina, a onda, za svaki od izazova probajte smisliti načine na koje ih organizacija može prevladati.

8. Da li menadžment tim ima sve što je potrebno za uspešan biznis?

Ovo je verovatno najteže pitanje od svih, i odgovor će imati uticaja u svakom pogledu na vašu organizaciju. U svakom slučaju, ako je odgovor “ne”, tada su sva prethodna pitanja u ovoj proceni nerelevantna.

Razmislite o vašoj ulozi u organizaciji, o menadžment timu, o vašem odnosu prema organizaciji, kao i o odnosu jednih prema drugima.

Da li verujete da će članovi vašeg tima naporno raditi sa vama?
Da li ste spremni da provedete mnogo vremena u izradi poslovnog plana i u pokretanju posla?

Created by Sandra Jakovljević

Adresa: Atinska 56, 34000 Kragujevac, fik.tel. 034/ 341-119 mob.tel. 062/ 344-699

E mail: sandrajakovljevic@gmail.com

<http://blog.sandrajakovljevic.com>

Da li imate poverenja u organizacione planove i da li ste spremni da razgovarate sa potencijalnim investitorima o vašim poslovnim idejama?

Razmotrite viziju posla koju imate i na kraju odredite da li ste spremni da pretvorite tu viziju u stvarnost.

OSNOVA POSLOVNOG PLANA

Osnovni poslovni plan se sastoji od sledećih delova:

Uvodne informacije

Opis posla

Opis proizvoda ili usluge

Analiza tržišta i marketinška strategija

Tržište

Konkurencija

Marketinški planovi

Menadžment

Menadžment tim

Pomoćno osoblje

Pretpostavka budućih potreba za osobljem

Planovi za trening (edukaciju) osoblja

Plate/budžet - sažetak

Operativne procedure

Prostorije/lokacija

Oprema

Radno vrijeme

Planovi informativne tehnologije

Knjigovodstvo/računovodstvo

Vremenski raspored rada

Pravni zahtevi

Finasijski podaci

Finansijski zahtevi

Operativni profit i gubitak

Izjava o protoku gotovine (cash flow statement)

Created by Sandra Jakovljević

Adresa: Atinska 56, 34000 Kragujevac, fik.tel. 034/ 341-119 mob.tel. 062/ 344-699

E mail: sandrajakovljevic@gmail.com

<http://blog.sandrajakovljevic.com>

Završni računi
Analiza tačke preloma

Ključni elementi naslovne strane

- **Naslov biznisa/organizacije**
- **Adresa**
- **Brojevi telefona/fax**
- **Email adresa**
- **Kontakt osoba**
- **Logo/grafički simbol (opcija)**
- **Zadnja stranica korica (opcija)**
- **Istaknute stavke (bullet points) (opcija)**

Ključni elementi kratkog predstavljanja vašeg biznis plana

- **Koji proizvod ili uslugu nudi organizacija?**
- **Koja je vizija biznisa ili organizacije ?**
- **Koje je ciljno tržište?**
- **Ko su konkurenti?**
- **Kakva finansijska podrška treba organizaciji?**
- **Šta će investitor dobiti zauzvrat za svoju investiciju?**
- **Koji deo razvoja biznisa će podržati finansiranje?**
- **Kada će preduzeće biti profitabilno?**
- **Koji je operativni vremenski okvir? (kratkoročni i dugoročni)**

Budite koncizni i jasni!

Ključni elementi u opisu proizvoda/usluge

- **Koju vrstu proizvoda ili usluge će biznis ponuditi?**
- **Koja je vaša prednost u odnosu na druge konkurente?**
- **Zašto je ova usluga ili proizvod potreban?**
- **Kada, gde i zašto je vaša organizacioni tim menadžmenta formiran?**
- **Zašto je uopšte bio formiran?**
- **Na koji način se posao razvio i promenio?**
- **Koji su vaši poslovni ciljevi?**
- **Na koji način ste odabrali vašu poslovnu lokaciju?**

Ključni elementi tržišta/opis marketinga

- **Opišite tržište i tržišne potrebe**
- **Opišite vaše ciljno tržište**
- **Opišite veličinu tržišta**
- **Razmotrite izvodljivost na tržištu**
- **Opišite vašu direktnu i indirektnu konkurenciju**
- **Opišite bilo koje prednosti koje imate kao prva osoba u otvaranju tog posla**
- **Opišite marketinške planove bazirane na proizvodu, ceni, promociji, proviziji**
- **Opišite vaše reklamne i promocijne planove**

Ključni elementi u opisu menadžmenta

- **Opišite strategiju ljudskih resursa**
- **Opišite glavno osoblje u menadžment timu**
- **Razmotrite i rešite potencijalne slabosti vašeg osoblja**
- **Očekivane potrebe osoblja u budućnosti i planovi osoblja**

Created by Sandra Jakovljević

Adresa: Atinska 56, 34000 Kragujevac, fik.tel. 034/ 341-119 mob.tel. 062/ 344-699

E mail: sandrajakovljevic@gmail.com

<http://blog.sandrajakovljevic.com>

Ključni elementi u opisu operacione procedure

- **Opišite lokaciju i prostorije mesta gde nameravate otvoriti biznis**
- **Pregledajte planove za kupovinu opreme, kao i planove za njeno održavanje**
- **Naznačite vreme delovanja**
- **Pregledajte vaše planove vezane za informativnu tehnologiju**

Ključni elementi pravnih/regulativnih zahteva

- **Naznačite poslovne/organizacijske zahteve za registraciju**
- **Naznačite relevantne regulacije vezane za uvoz/izvoz**
- **Naznačite da razumete relevantne zakone vezane za porez**

Ključni elementi u finansijskom planu

- **Odredite svoje troškove**
- **Odredite svoj prihod**
- **Odredite svoj početni budžet**
- **Naznačite svoje finansijske zahteve**
- **Uključite Break Even Analysis (analiza tačke preloma)**

**Ovo su svi elementi koje plan treba imati.
Ali isto tako zapamtite da vaš plan ne sme biti “debela knjiga.”**

Created by Sandra Jakovljević

Adresa: Atinska 56, 34000 Kragujevac, fik.tel. 034/ 341-119 mob.tel. 062/ 344-699

E mail: sandrajakovljevic@gmail.com

<http://blog.sandrajakovljevic.com>

Izvori informacija o poslovnim planovima na Internetu

The US Small Business Association (Američko udruženje malih poslova) ima fantastičnu web stranicu, sa informacijama vezanim za pisanje poslovnog plana, kao i informacije vezane za sve aspekte planiranja poslovnog plana i operacionog procesa.

<http://www.sba.gov/starting/indexbusplans.html>

Ova web stranica, napravljena od strane **Rutgers University** u SAD-u, obezbeđuje veze za usluge na Internetu i mreži, kao što su knjige i web stranice koje pokrivaju svaki deo poslovnog plana.

<http://www.libraries.rutgers.edu/cgi-bin/htsearch>

The Lansing Community College Small Business Development Center (Lansing fakultet za razvoj centra za male poslove) u SAD-u ima korisnu web stranicu. Daje dobre informacije na Internetu vezane za pregled poslovnog plana, zatim korisna objašnjenja važnih delova poslovnog plana, kao i dobro objašnjeno finansijsko poglavlje.

http://www.nemoonline.org/bus_plan

The Canada/British Columbia Business Service Center (Poslovni servisni centar u Britaniji/Kanadi) ima web stranicu sa dobrim primerima radionica, kurseva preko interneta, kao i sam primer plana.

<http://www.sb.gov.bc.ca/smallbus/workshop/busplan.html>

The Lowe Foundation (Lowe fondacija) nudi razne vodiče za vlasnike malih poslova, kao i za preduzetnike.

<http://209.241.14.8/fmpro?-db=library.fp5&format=fulltext1.htm&Record=7704&-find>

Created by Sandra Jakovljević

Adresa: Atinska 56, 34000 Kragujevac, fik.tel. 034/ 341-119 mob.tel. 062/ 344-699

E mail: sandrajakovljevic@gmail.com

<http://blog.sandrajakovljevic.com>

Stranice sa besplatnim softwerima ili softwerima koji se plaćaju

Invest-Tech Limited: PlanWare Free-Plan i Biz-Plan

<http://www.planware.org/busplan.htm>

Ova stranica vam daje osnovne templates i informacije u Microsoft Word formatu. Nudi vam materijal za dobre reference, sa informacijama za pisanje strateškog i finansijskog plana. Daju vam izbor za Shareware, kao i poslovni plan koji možete kupiti, uključujući i finansijski deo plana.

BulletProof Biz

http://www.bulletproofbizplans.com/bpsample/Sample_Plan/sample_plan.html

Ova stranica vam nudi jako dobar primer i objašnjenje poslovnog plana. Iako su primeri poslovnog plana više tehnički, možete pronaći jako korisne informacije i objašnjenja koja su relevantna za organizacije.

Bplans.com

<http://www.bplans.com/sp/index.cfm?a=bc>

Ova stranica ima finu biblioteku sa preko 50 primera poslovnog plana, a svaki od njih je napisan od strane njihove software kompanije.

Hvala što ste odvojili vremena, da ovo pročitate.
Nadam se da Vam je bilo korisno.

Potpis
Sandra Jakovljević

Created by Sandra Jakovljević

Adresa: Atinska 56, 34000 Kragujevac, fik.tel. 034/ 341-119 mob.tel. 062/ 344-699

E mail: sandrajakovljevic@gmail.com

<http://blog.sandrajakovljevic.com>

Created by Sandra Jakovljević
Adresa: Atinska 56, 34000 Kragujevac, fik.tel. 034/ 341-119 mob.tel. 062/ 344-699

E mail: sandrajakovljevic@gmail.com
<http://blog.sandrajakovljevic.com>